

रुद्र दीप्तौ सकः प्रतिघाते सकः च भा० आ० सेट् । रोडत  
लुडित् लुडि उभ० रुद्रत् करोडिट रुद्रटे ।

रुठ उपघाते भा० पर० सक० सेट् । रोडति करोठीत् ।

रुठ प्रतीघाते भा० आ० सकः सेट् । रोडते लुडित् लुडि  
उभ० रुद्रत् करोडिट रुद्रटे ।

रुठ गतौ चोर्थे सकः मन्दीभावे खड्गीभावे च सकः भा०  
पर० सेट् रुद्रित् । रुद्रति रुद्रणीत् । [कवन्ते जटा०।

रुण्ड ३० रुटि-अच् पृषो० ठस्य डः । १ मूर्द्धन्त्यदेहे  
रुत न० रु-क्त । रवे पशुपतिप्रभृतीनां मन्त्रे अमरः ।

रुद्र रोदने अश्विनोचने रुद्रा० पर० सक० सेट् रुद्रा० सार्व-  
धातुके रुद्रादौ रुद्र रोदति रुद्रित् रुद्रदत् करोदीत् ।

रुद्रादि ३० सार्वधातुके रुद्रादौ रुद्र निमित्ते शब्दगणे च च  
गणः "रोदितिः स्वपितृचैव श्रुतिः प्राणितिसाया ।

लक्षितचैव विद्येयो रुद्रादिः पञ्चमी गणः" ।

रुदन्ति(न्ती)का स्त्री रुद्र-अय् गोरा० ङीष् । संघायां कन्  
वा । रुद्रक्षुभेदे राजनि० "अणपलकमं पलं क्षुभचैव  
तथाकृतः । शैविरे लक्ष्मिन्दूनां लक्ष्मीति रुदन्तिका ।

रुदन्ती वज्रिहृदया पित्तज्ञो च रसायना" राजव० ।

रुदित न० रुद्र-भावे क्त । १ रुद्रत्वे अमरः । कर्त्तरि क्त ।  
रुद्रतरुदने लि० । रोपे च ।

रुद्र लि० रुद्र-क्त । आवरणादिना वेष्टिते अमरः २ रुद्रतगति-  
रुद्र ३० रोदति रुद्र-रक् । शिवमूर्त्तिभेदे "रोडरोदीत् रुद्र-

रोदीत् तत् रुद्रस्य रुद्रत्वम्" श्रुत्युक्ते २ वङ्गी च । "अजेक-  
पादहर्षुभो विष्णुपाशः सुरेश्वरः । जयन्तो नङ्कटपच

त्वस्त्रकोऽप्यराजितः । वैवस्वतश्च सावितो हरो रुद्रा  
इति ऋताः" १ रुद्रात्तु तेषु एकादशेषु शिवमूर्त्तिभेदेषु न० व०

यजु० १६ अ० उक्तेषु "नमको । रुद्र सत्यवै" इत्यादिषु ४ रुद्र-  
गणेषु च । ५ एकादशसंख्यायाम् इष्टाङ्गीनकृते च ।

रुद्रचाण्डो स्त्री रुद्रयामकोक्ते देवी-राजात्मप्रतिपादकमन्त्रे

रुद्रज ३० रुद्रात् जायते जन-ङ । शिववीर्यजाते पारदे  
राजनि० २ कार्त्तिकटौ च ।

रुद्रजटा स्त्री रुद्रस्य जटेव पिङ्गत्वात् जटिकत्वाच्च । १ स-  
नामख्याते जताभेदे राजनि० "कटूरुद्रजटा श्वासकाश

पृष्ठोपनाशिनी । भूतरक्षोनाशिनी च" रुद्रलताप्यत् ।

रुद्रपत्नी स्त्री इत० । १ दुर्गायाम् २ अतस्याश्च (मविना)  
रत्नमा० ।

रुद्रप्रिया स्त्री इत० १ रुद्रोपनायाम् २ दुर्गायाम् शब्दर० ।

रुद्रविंशति स्त्री रुद्रसामिका विंशतिः । प्रभवादिष्वन्ते षट्षष्-

षरेषु अन्तिमेषु विंशतिवर्षेषु । प्रभवादिष्वन्ते ४४७२ प०  
दशमम् ।

रुद्रसावर्णि ३० चतुर्दशसु मनुष्ये हादये मनी मार्के ३० ।

रुद्राक्षौड न० रुद्रस्याक्षौडा यत् । श्मशाने त्रिका० ।

रुद्राक्ष ३० रुद्रस्याक्षि कारणात् नोक्तस्य अच् । अनामक्याते  
इत्ये तन्माहात्मादि नि० षि० उक्तं यथा

लेखे "विना भक्तप्रणयं विना रुद्राक्ष-  
सावया । पूजितोऽपि महादेवो न स्वात्तस्य फलप्रदः ।

तन्माक्षूदापि कर्त्तव्यं ललाटे वै त्रिपुण्ड्रकम्" रुद्राक्ष-  
विशेषाः शिवरहस्ये "एकवक्त्रः, शिवः साक्षाद् ब्रह्मा-

हत्या व्यपोहति । अवध्यत्वं प्रतिज्ञीतो वज्रिलम्बं  
करोति च । विवृत्तोऽहं हरगोरी स्याद्गोवधायुधनाश

कृत् । त्रिवृत्तोऽहं जनिजन्माय पापराशिं प्रणाशयेत् ।  
चतुर्वक्त्रः ४ स्वयं ब्रह्मा नरहत्या व्यपोहति । पञ्चवक्त्रः ५

काष्ठाग्निरगस्याभक्ष्यपापहृत् । षड्वक्त्रः ६ सुहो ज्यो  
भूषणहत्यादि नाशयेत् । सप्तवक्त्रः ७ स्वन्नतः स्वात् स्वर्ग-

लोयादिपापहृत् । विनायकोऽष्टवक्त्रः ८ स्वात् स्वर्गान्त-  
विनाशकृत् । भैरवो नववक्त्रः ९ शिवसायुज्यकारकः ।

दशवक्त्रः १० अतो विष्णुर्भूतमेतमवापहः । एकादशवक्त्रो  
११ रुद्रो नानावक्त्रफलप्रदः । हादयाश्च १२ ललादिदन्तः

सर्वरोगनिवर्हणः । त्रयोदशवक्त्रः १३ कामः सर्वकाम  
फलप्रदः । चतुर्दशवक्त्रः १४ श्रीकण्ठो वंशोद्धारकरः परः"

इति । तथा "विना मन्त्रेण यो धत्ते रुद्राक्षं भुवि  
मानवः । च याति नरकान् घोरान् वायदिन्द्राचतु-

र्दश । पञ्चाशत्तं पञ्चगव्यं ज्ञानकाशे प्रयोजयेत् । रु-  
द्राक्षस्य प्रतिपाद्यां मन्त्रं पञ्चाक्षरं तथा । त्रियम्ब-

कादिमन्त्रं च तथा तत् प्रयोजयेत्" तथा "अतोत्तरशतं  
धार्यं चतुःपञ्चाशदेव वा । सप्तविंशतिमात्रा वा ततो

हीनाधमा ऋता" । प्रजापतिः "मोक्षार्थी पञ्चविंशत्या  
धनार्थी लि शता जपेत् । पुष्ट्यर्थी पञ्चविंशत्या पञ्च-

दशग्राभिचारके । सप्तविंशतिरुद्राक्षमात्रया देहसं-  
क्षया । यत् करोति नरः पुण्यं सर्वं कोटिगुणं भवेत् ।

यो ददाति द्विजेभ्यश्च रुद्राक्षं भुवि सन्तुष्टम् । तस्य  
प्रीतो भवेद्गुह्यः स्वपदं च प्रयच्छति" । पदाक्षौदशं वीरदेवः

"रुद्राक्षान् कथं ददे दशनः परिमितान् सत्तके विंशती  
हे ४० षट् षट् कर्णप्रदेशे करयुगलद्वया हादयहादयेव ।

बाह्वोरिन्दोऽहं कलाभिर्नयनयुगलद्वयं चो वसेकं शिखायां  
वक्त्रद्वयाधिकं चः कथयति शतकं चः स्वयं ग्रीवकण्ठः" ।